

працювали під керівництвом професорів. У середньому в аспірантурі інституту на кожного наукового керівника припадало 4 аспіранти. Серед вчених, які плідно працювали з аспірантами – професори К.Б. Карандєєв, О.І. Андрієвський, Ю.Т. Величко, Т.І. Юрженко, М.С. Комаров, І.Ф. Монін, Б.Й. Швецький, М.Г. Шульга, М.В. Медвідь та інші. У 1980 р. в аспірантурі навчалося 310 осіб, наукове керівництво якими здійснювали 110 викладачів, з них 43 – професори, доктори наук. Успішно вели підготовку аспірантів професори В.О. Пучин, Г.А. Аксельруд, С.К. Чучмарьов, Б.Й. Швецький та інші.

Таким чином, інститут мав великий колектив висококваліфікованих науковців, які успішно вели підготовку аспірантів. Це підтверджується тим, що з роками збільшувалась чисельність аспірантів ЛПІ, відповідно, зростало число захищених дисертацій.

Голова В.В.
НТУ «ХПІ»

Родина професора ХТІ Олександра Павловича Лідова

Одному із провідних науковців Харківського технологічного інституту, професору О.П. Лідову, належить вагомий внесок у розробці хімічних технологій, фарбувального виробництва, газової промисловості, нафтової справи та технології жирів наприкінці ХІХ – на початку ХХ ст. Однак, у сучасній науковій літературі недостатньо висвітлене його особисте життя.

Народився Олександр Павлович 12 липня 1853 р. на Смоленщині у селищі Ледкіно Бельзького повіту. Після закінчення курсу другої Московської гімназії у 1870 р., вступив на природничий відділ фізико-математичного факультету Московського університету. Після закінчення другого курсу перейшов до Санкт-Петербурзького технологічного інституту на хімічний відділ. Два роки працював учителем фізики та хімії в технічному училищі Мальцева. Пізніше завідував хімічним заводом при мануфактурі А.І. Баранова. Працюючи, там розпочав наукову діяльність та підготував свої наукові статті. Перші публікації з'явилися у 1881 р., зокрема у Журналі Російського фізико-хімічного товариства.

Свою роботу в Харківському практичному технологічному інституті професор розпочав у 1889 р. на посаді ад'юнкт-професора хімічної науки. Того ж року одружився з Вірою Михайлівною Гамбурцевою. Олександр Павлович досить цінував родинне життя і тому весь вільний від роботи час намагався проводити з дружиною. Досить часто, навіть у відрядженнях професор перебував з Вірою Михайлівною. Професор любив свого первістка Гліба і неодноразово брав його у подорожі разом із собою. Так у 1896 р. вони разом відвідали художньо-промислову виставку в Нижньому Новгороді.

Трагічно склалася доля Гліба Лідова, він помер у досить молодому віці. Пізніше Олександр Павлович та Віра Михайлівна вирішили всиновити хлопчика. У 1910 році їхнім прийомним сином став чотирьохрічний Петро,

вихованець московського дитбудинку. Петра науковець також брав із собою у відрядження. Дитина відразу ж полюбила своїх прийомних батьків і з гордістю почала носити прізвище Лідова. Про це хлопчик пізніше згадував: «У цій сім'ї я знайшов усе те, що так жорстоко відібрало у мене життя – любов, розуміння, опору та підтримку»

На жаль, хвороба та смерть у 1919 р. професора Олександра Павловича Лідова зруйнувала родинне щастя, сім'я втратила люблячого чоловіка та батька. Уже з тринадцяти років Петро Лідов змушений був працювати на Харківській сірниковій фабриці. У 1920 р. підліток вступив до комсомолу, з цього ж року розпочалася його журналістська діяльність. У 1930 р. він одружився з Галиною Яківною Олійник, переїздить до Москви, де з 1937 р. став кореспондентом газети «Правда».

Петро Лідов помер під час Великої Вітчизняної війни. Однак, залишив після себе газетну замітку під назвою «Таня» та деякі нариси фронтових подій. Саме Петро Олександрович розповів про Зою Космодем'янську. У Петра Олександровича Лідова було троє дітей: дві доньки – Світлана та Наталія і найменший син Олексій, який народився у 1940 р. Олексій Петрович Лідов був фотокореспондентом, спецкором та завідувачем відділу Держтелерадіо СРСР. Отже, син та онуки професора О.П. Лідова, на жаль, не продовжили його справу на науковій ниві, однак стали професійними журналістами.

Таким чином, Олександр Павлович Лідов був люблячим батьком та зразковим сім'янином, професора поважали та любили його учні та родина.

Горб І.Ю.
НТУ «ХПІ»

НАУКОВО-ОРГАНІЗАЦІЙНА ТА ПЕДАГОГІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ В.Л. КІРПІЧОВА ЯК НАСНАГА ДЛЯ СТУДЕНТСТВА

Яскравою сторінкою історії НТУ «ХПІ» є діяльність його першого директора (ректора) Віктора Львовича Кірпи́чова. Здобувши ґрунтові технічні знання у військовому навчальному закладі і поглибивши їх самоосвітою, він став одним з найвидатніших учених-механіків Росії другої половини XIX ст. і знаним реформатором вищої технічної освіти свого часу. Тому призначення 1885 р. В.Л. Кірпи́чова на посаду керівника Харківського технологічного інституту було не випадковим. З іменем цього вченого розпочалася історія вищої технічної школи в Україні.

Під керівництвом Віктора Львовича в ХТІ створено систему підготовки інженерів-технологів. Ця система спиралася на підвалини фундаментальних та технічних наук. Прикладний характер досліджень опирався на низку спеціальних технічних лабораторій. У ХТІ діяла потужна бібліотека технічної літератури, окрім цього було створено кабінети природничих наук.

В.Л. Кірпи́чов дбав про розширення ХТІ. На викладацьку роботу в ХТІ запрошувалися визначні науковці, які своєю діяльністю заохочували студентів